

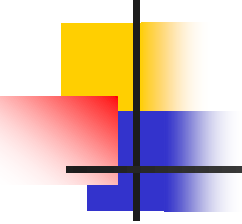

Necesitatea completării și modificării legislației în raport cu implementarea Strategiei Naționale privind zonele umede

Gabriel Mărgineanu, S.E. BIOTICA

Chișinău 24.10.2012

Constituția Republicii Moldovă din 29.07.1994

Prevederile constituționale stabilite în **art.8 din capitolul II "Drepturile și libertățile fundamentale"** privind respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale asigură implementarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova, ceea ce presupune necesitatea respectării prevederilor privind zonele umede de importanță internațională de către toți subiecții de drept.

Stipulările **articolului 37** contribuie la facilitarea implementării tuturor normelor de drept internațional în Republica Moldova și legislației interne a statului în domeniul mediului fiind consființit în calitate de drept fundamental.

Prevederile **articolului 59** din capitolul III "Îndatoririle fundamentale", constituie contra-balanța logică pentru prevederile articolului 37 garantând tuturor subiecților de bună credință respectarea drepturilor lor, iar celor de rea credință obligația de a proteja mediul înconjurător.

Pentru a asigura o valoare înaltă administrației publice locale în realizarea misiunii pe care o au în societate, **articolul 109 din capitolul VIII "Administrația publică"**, stabilește principiile de bază ale administrării publice locale, astfel, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Potrivit **articolului 112**, autoritățile administrației publice, prin care se exercită autonomia locală în sate și în orașe, sînt consiliile locale alese și primarii aleși, care activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.

Prevederile **articolului 113** potrivit căruia consiliul raional coordonează activitatea consiliilor satești și orășenești în vederea realizării serviciilor publice de interes raional, stabilește suplimentar că raporturile dintre autoritățile publice locale au la bază principiile autonomiei, legalității și colaborării în rezolvarea problemelor comune.

Prevederile **articolului 126 din titlul IV "Economia națională și finanțele publice"**, pentru protecția economiei nu stabilește nici o interdicție la gestionarea teritoriilor cu regim special de protecție a mediului, ci dimpotrivă în alineatul doi literele e) și f) stipulează că statul trebuie să asigure exploatarea rațională a pămîntului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale, refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic.

Conform **articolului 127**, respectarea dreptului de proprietate este garantat și aceasta asigură respectarea drepturilor tuturor titularilor, atît publici cît și privați de pe teritoriul Republicii Moldova cît și în cadrul teritoriilor cu un statut juridic de protecție a mediului, cum ar fi și cele ale zonelor umede.

LEGEA Nr. 780 din 27.12.2001

privind actele legislative;

LEGEA Nr. 317 din 18.07.2003

privind actele normative ale Guvernului și ale altor
autorități ale administrației publice centrale și
locale;

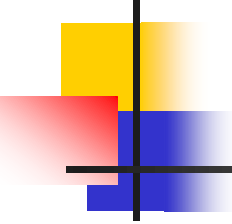
HOTĂRÎREA Nr. 33 din 11.01.2007 cu privire la
regulile de elaborare și cerințele unificate față
de documentele de politici.

COD Nr. 1107 din 06.06.2002

CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA

- Raporturile juridice reglementate de legislația civilă sunt aceleași atât pentru persoanele fizice și juridice din teritoriul zonelor umede cât și celor din afara acestora.
- Deasemenea, repararea prejudiciului cauzat este garantat tuturor, ceea ce urmează să contribuie la excluderea oricăror temeri din partea persoanelor fizice și juridice private, din cadrul teritoriului zonei umede.
- Totodată același argument este valabil și pentru autoritățile administrației publice locale de ambele niveluri.

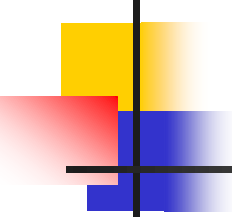
-
-
- Prevederile actului legislativ în cauză sunt acele care constituie bazele unor raporturi juridice civile din cadrul oricărui alt act legislativ sau normativ, indiferent de nivelul (cu excepția celor constituționale) și categoria acestora din urmă.

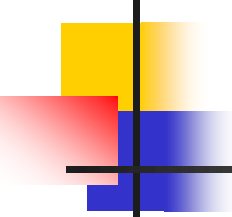
COD Nr. 985 din 18.04.2002

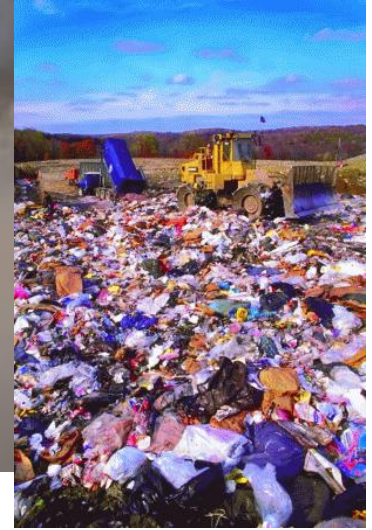
CODUL PENAL al Republicii Moldova

Capitolul IX INFRAȚIUNI ECOLOGICE

- Pentru menținerea unei stări favorabile în cadrul zonelor umede prevederile articolul 223 privind încălcarea cerințelor securității ecologice sunt suficiente, însă în aspect practic în cazul comiterii unei încălcări urmează a fi luate în considerație de către specialiștii din domeniu și înaintate propuneri pentru situațiile concrete.
- Astfel, prevederea respectivului articol potrivit căreia încălcarea cerințelor securității ecologice la proiectarea, amplasarea, construcția sau punerea în exploatare, precum și la exploatarea construcțiilor industriale, agricole, științifice sau a altor obiective de către persoanele responsabile de respectarea lor, dacă aceasta a provocat:
 - a) mărirea esențială a nivelului radiației; (este nevoie să se cunoască care nivel al radiației este unul mărit esențial cu precizarea timpului, teritoriului altor obiecte etc.);
 - b) daune sănătății populației; (este nevoie de cunoscut nivelul minim al daunelor cauzate sănătății populației de la care intervine sancțiunea respectivă);
 - c) pieirea în masă a animalelor; (este nevoie de cunoscut care de la care minim deja situația poate fi considerată ca fiind pasibilă sancțiunii respective);
 - d) alte urmări grave, (este nevoie de cunoscut care ar fi astfel de urmări grave).
- Rezultatul final al sancțiunii după pronunțarea hotărârii definitive de către instanța de judecată și lipsa unei amnistieri, ar fi că persoana se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1.000 la 3.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.
- Personal, ținînd cont de prețurile actuale la tratamentul doar a unei persoane ar depăși ușor sumele sancțiunii respective.
- Același raționament privind insuficiența mărimii sancțiunii persistă și pentru toate celelalte elemente ale articolului în cauză.

-
-
- Prevederile articolul 224 privind încălcarea regulilor de circulație a substanțelor, materialelor și deșeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice, reprezintă similar articolului precedent o suficientă siguranță pentru stabilitate în cadrul zonelor umede de importanță internațională, însă în aspect practic rămâne valabilă aceeași problemă privind mărimea sancțiunii. Aceasta, se exprimă și prin faptul că prețurile s-au schimbat pe parcursul ultimilor 10 ani de zile de când a fost adoptat actul legislativ respectiv.

-
-
- Stipulările articolul 225 privind tănuirea de date sau prezentarea intenționată de date neautentice despre poluarea mediului, deasemenea reprezintă o prevedere care ar susține stabilitatea în cadrul zonelor umede, însă în aspect prectic rămîne valabilă aceeași problemă privind eficiența și corectitudinea mărimii sancțiunii.
 - Totodată nu este de negat și faptul că persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3.000 la 6.000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. Iar aceasta pentru un specalit bun în domeniu ar constitui o posibilitate reală de a evita sanționarea persoanei fizice.

- Articolele 226. Neîndeplinirea obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor ecologice, 227. Poluarea solului, 228. Încălcarea cerințelor de protecție a subsolului, 229 Poluarea apei, 230 Poluarea aerului, 231 Tăierea ilegală a vegetației forestiere, 232 Distrugerea sau deteriorarea masivelor forestiere, 233. Vînatul ilegal, 234. Îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vînatul sau cu alte exploatări ale apelor, 235 Încălcarea regimului de administrare și protecție a fondului ariilor naturale protejate de stat, reprezintă prevederi ale legislației penale care au menirea să asigure stabilitatea, inclusiv în cadrul zonelor umede. Ceea ce constituie o problemă și în cazul acestor articole este similară articolelor precedente și anume – mărimea sancțiunii care nu corespunde prețurilor actuale.

- Încălcarea prevederilor tuturor articolelor din Codul Penal privind infracțiunile ecologice nu își găsesc o expresie obiectivă în prețurile reale de apreciere a prejudiciului de către instanțele de judecată. Ceea ce ar fi cu adevărat relevant pentru oricine să înțeleagă afirmația precedentă sunt prevederile art. 232 din care evident reiese că nu doar, nu se compensează prejudiciul real cauzat spre exemplu concret masa lemnoasă distrusă sau deteriorată, dar nici nu apare întrebarea care sunt celelalte prejudicii real cauzate cum ar fi cele necesare pentru restabilirea situației precedente pentru care poate fi necesară și sute de ani. Deasemenea, nu este nici o abordare a prejudiciilor aferente directe cum ar fi dispariția posibilității de a se alimenta, deplasa sau supraviețui a unor specii de animale sau insecte, cu eventuala dispariție a unora din acestea pe o anumită perioadă de timp, inclusiv în teritoriile aferente.

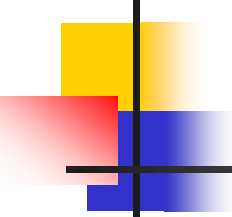
COD Nr. 218 din 24.10.2008

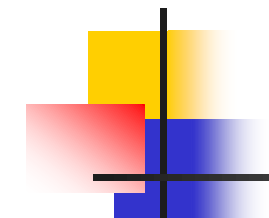
CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

**Capitolul IX CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI
MEDIULUI**

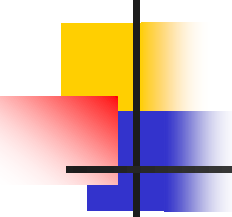
Cel mai important element pentru a cointeresa sau dezinteresa o persoană fizică sau juridică de a face sau a nu face ceva este interesul economic, care în Capitolul IX "Contravenții în domeniul protecției mediului" din Codul Contravențional nu se regăsește nici pentru contravenient întrucât sancțiunea nu constituie una suficient de demotivantă comparativ cu contravenția, nici pentru persoana sau organul de control întrucât nu își regăsește o suficientă finanțare din procesul contracarării acestor contravenții.

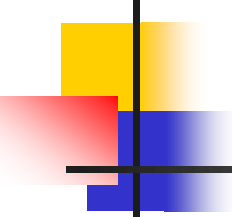
- Dar, este important de precizat, că lipsește definitiv și interesul economic elementar al oricărei persoane terțe de a interveni în acest proces și a sesiza cu privire la comiterea contravenției.
- Astfel, toate prevederile din Articolul 109. Încălcarea regimului de protecție a apelor, Articolul 110. Încălcarea regulilor de folosire a apei, Articolul 111. Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor, instalațiilor și aparatelor de măsurat hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor, Articolul 112. Deteriorarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor, Articolul 113. Încălcarea regulilor de desfășurare a activității economice în zonele de protecție a apelor, Articolul 114. Încălcarea regulilor de protecție a resurselor, piscicole și a regulilor de pescuit, Articolul 115. Degradarea terenurilor, falsificarea informației despre starea și folosirea lor, Articolul 116. Abaterea neautorizată de la proiectele de organizare a teritoriului sau de folosință a terenului, Articolul 117. Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor provocate de vânt și de apă, de prevenire a altor procese care deteriorează starea solului, Articolul 119. Încălcarea modului de protecție și de folosire a subsolului, Articolul 120. Decopertarea și distrugerea neautorizată a litierei, a păturii vii și a stratului superior de sol fertil, Articolul 121. Efectuarea unor exploatări forestiere contrar scopurilor sau cerințelor prevăzute de legislație, Articolul 122. Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor, Articolul 123. Distrugerea și vătămarea culturilor silvice, a arboretului tânăr provenit prin regenerare naturală, a semințișului natural și preexistent, Articolul 124. Distrugerea și vătămarea puiștilor și butașilor din pepiniere și plantații silvice, Articolul 125. Încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatare și a terenurilor neîmpădurite, Articolul 126. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a fînețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor ingineresti de pe terenurile fondului forestier, Articolul 127. Încălcarea regulilor de folosire a obiectelor fondului forestier, Articolul 128. Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic, Articolul 129. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a locurilor de viețuire a faunei, Articolul 130. Amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor, Articolul 131. Încălcarea normelor și regulilor de desfășurare a activității în apicultură, Articolul 132. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a semnelor de restricție, a indicatoarelor de amenajament silvic, a barierelor și parapetelor, a obiectelor de agitație și informație vizuală, Articolul 133. Darea în exploatare a obiectivelor de producție fără instalațiile de prevenire a impactului negativ asupra pădurilor, Articolul 134. Folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier și spațiile verzi pentru defrișare, construcție de clădiri administrative, depozite și alte obiective, Articolul 135. Circulația și parcarea vehiculelor pe terenurile, fondului forestier, în spațiile verzi din afara drumurilor publice și în locuri interzise, Articolul 136. Încălcarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și coale silvice, Articolul 137. Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoalesilvice, Articolul 138. Încălcarea modului stabilit de creare și de folosire a colecțiilor zoologice, Articolul 139. Încălcarea modului de folosire a regnului animal în rezervațiile naturale și în alte arii naturale protejate de stat, Articolul 140. Colectarea sau nimicirea plantelor, capturarea sau nimicirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), Articolul 141. Încălcarea regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat, Articolul 142. Încălcarea modului de folosire a fondului de exploatare, de recoltare, de transportare și de export al lemnului, Articolul 143. Neefectuarea plății pentru poluarea mediului, Articolul 144. Încălcarea cerințelor ecologice la construcția, la punerea în funcțiune, la exploatarea întreprinderilor, instalațiilor, altor obiective, Articolul 145. Neadmiterea inspecției obiectivelor sau prezentarea informației despre starea mediului, Articolul 146. Nefolosirea instalațiilor pentru purificarea de poluanți și controlul emisiilor în atmosferă, pentru epurarea apelor uzate, Articolul 147. Depășirea normativelor gradului admisibil de acțiune dăunătoare asupra mediului și emisia de poluanți fără autorizație, Articolul 148. Încălcarea regimului și modului de utilizare a hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, Articolul 149. Poluarea mediului cu cauzarea de prejudicii, Articolul 150. Neîndeplinirea obligațiilor de înregistrare în actele de bord a operațiunilor cu substanțe și amestecuri nocive, Articolul 151. Încălcarea regulilor de testare tehnică și ecologică, Articolul 152. Darea în exploatare a vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emisie a zgomotului, Articolul 153. Exploatarea vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emisie a zgomotului, Articolul 154. Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor, Articolul 155. Încălcarea regulilor de evidență, transport, păstrare, utilizare și înhumare a preparatelor biologice, chimice și a altor substanțe toxice, Articolul 155. Încălcarea regulilor de desfășurare a activităților nucleare și radiologice, Articolul 156. Neîndeplinirea prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului, Articolul 157. Cruzimea față de animale, Articolul 158. Încălcarea regulilor de întreținere a ciinilor, pisicilor și altor animale, nu au o suficiență demotivată pentru contravenient prin mărimea sancțiunii actuale prevăzute, care de altfel demult nu mai corespund prețurilor ținând cont de timpul când au fost stabilite.

-
-
- Mai mult ca atît, dacă este să analiza m compartimentele din cadrul Codului Contravențional la care s-au operat modificări  i completări, inclusiv în sensul majorării cuantumului sancțiunilor o pozi ie deloc pozitivă o vor avea sanc iunile din domeniul mediului.

- 1. Astfel, prevederile articolelor 109-114 privind protecția apelor din Codul Contravențional își regăsesc continuitatea în mod direct în prevederile articolului 229 din Codul Penal și parțial, indirect în cadrul prevederilor art.art.223-225.
- 2. Astfel, prevederile articolelor 115-120 privind protecția solului și subsolului din Codul Contravențional își regăsesc continuitatea în mod direct în prevederile articolelor 227 și 228 din Codul Penal.
- 3. Astfel, prevederile articolelor 121-142 privind protecția fondului forestier din Codul Contravențional își regăsesc continuitatea în mod direct în prevederile articolelor 231-234 din Codul Penal.
- 4. Astfel, prevederile articolelor 147-148 privind protecția aerului din Codul Contravențional își regăsesc continuitatea în mod direct în prevederile articolului 230 din Codul Penal.
- 5. Astfel, prevederile articolelor 143-146, 149-156 privind neprezentarea informațiilor, neîndeplinirea prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului etc. din Codul Contravențional își regăsesc continuitatea în mod indirect în prevederile articolelor 223-226 din Codul Penal.
- În acest context, țin să reiterez că undeva în cadrul acestui coraport dispar pentru a fi sancționate penal un șir de obiecte și persoane care cădeau sub incidența răspunderii pentru anumite contravenții.

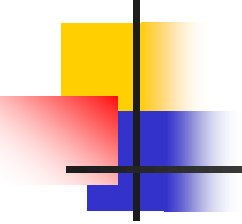
-
-
- Cele menționate anterior confirmă faptul necesității examinării conexiunii dintre prevederile sancțiunilor privind domeniul mediului din Codul Contravențional și Codul Penal, ceea ce în complex nu a fost făcut nici o dată, inclusiv de efectuat o analiză a sustenabilității mărimii sancțiunilor actuale și a cuantumului majorărilor, dar poate și a unei modalități speciale.

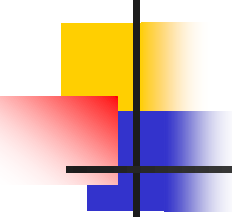
-
- Totodată, nu este clară atitudinea persoanelor cu funcții de răspundere din domeniul mediului dar și al legislatorilor, care recent au acceptat și promovat *Legea 198 din 12.07.12, MO190-192/14.09.12 art.648*, compusă dintr-un singur alineat.
 - Astfel, constatăm că în pofida declarațiilor oficialilor privind importanța mediului, nu s-a schimbat nimic real pentru a îmbunătăți situația. În acest context, cunoaștem susținerea din partea oficialilor pentru majorarea esențială a sumelor sancțiunilor aplicate pentru contravențiile din domeniul transportului rutier care se dublează, triplează sau cresc de la câteva zeci de lei cum au fost la etapa inițială pînă la zeci de mii de lei, iar pentru cele din domeniul mediului rămîn la fel, prejudiciul real cauzat depășind de multe ori suma sancțiunii contravenționale.
 - În acest context, este necesar de precizat că nu se mai poate de tolerat o astfel de discrepantă dintre prejudiciu și sancțiunea care nu recuperează dauna cauzată.

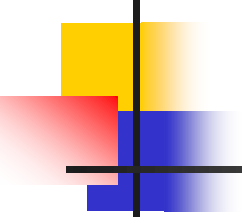

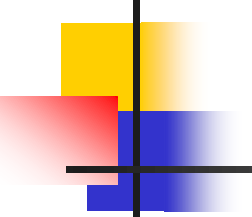
LEGE Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală
Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

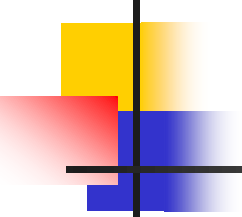
- Legea Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală prin obiectul de reglementare și principiile de bază ale administrării publice locale în calitate de act legislativ corespunde integral necesităților asigurării unei gestiuni corespunzătoare a părții respective din teritoriul zonei umede unde se află autoritatea administrației publice locale. Iar discrepanța dintre prevederile legii respective și situația reală ține mai mult de mecanismele de implementare a prevederilor legii decât de corectitudinea acestor prevederi.

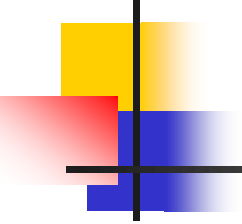
-
-
- Astfel, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează competențe care se referă direct la asigurarea unei gestiuni eficiente ale comunității locale și implicit a părții teritoriului zonei umede, cum ar fi cele din art.14 alin.(2) lit.lit. b,c,d,e,f,f1,o,r cât și competențe care indirect pot influența situația în aspectul protecției mediului din partea respectivă a zonei umede, cum ar fi cele din alin.(2) lit.lit. i,i1,j,n,p,q ale aceluiași articol.

-
- Astfel, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează competențe care se referă direct la asigurarea unei gestiuni eficiente ale comunității locale și implicit a părții teritoriului zonei umede, cum ar fi cele din art.14 alin.(2) lit.lit. b,c,d,e,f,f1,o,r cât și competențe care indirect pot influența situația în aspectul protecției mediului din partea respectivă a zonei umede, cum ar fi cele din alin.(2) lit.lit. i,i1,j,n,p,q ale aceluiași articol.

-
-
- Primarul în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită atribuțiile prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local.
 - Astfel, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează competențe care se referă direct la asigurarea unei gestiuni eficiente ale comunității locale și implicit a părții teritoriului zonei umede, cum ar fi cele din art.29 alin.(1) lit.lit. g,h,s cât și competențe care indirect pot influența situația în aspectul protecției mediului din partea respectivă a zonei umede, cum ar fi cele din alin.(1) lit.lit. j,j1,j2,t,x ale aceluiași articol.

-
-
- Consiliul raional este organul principal decizional în teritoriul administrat care are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.
 - Astfel, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul doi stabilite la art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul raional realizează competențe care se referă direct la asigurarea unei gestiuni eficiente ale teritoriului administrat și implicit a părții teritoriului zonei umede, cum ar fi cele din art.43 alin.(1) lit.lit. c,d,e,g,v cât și competențe care indirect pot influența situația în aspectul protecției mediului din partea respectivă a zonei umede, cum ar fi cele din alin.(1) lit.lit. b,i,j,p,s ale aceluiași articol.

-
-
- Președintele raionului în calitate sa de autoritate publică executivă, exercită atribuțiile prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul raional.
 - Astfel, pornind de la domeniile de activitate ale autorității publice raionale, președintele raionului exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: care se referă direct la asigurarea unei gestiuni eficiente și ale unei părți a teritoriului zonei umede, cum ar fi cele din art.53 alin.(1) lit. m cît și competențe care indirect pot influența situația în aspectul protecției mediului din partea respectivă a zonei umede, cum ar fi cele din alin.(1) lit.lit. d,d1,d2,h,i,k,n ale aceluiași articol.

-
-
- Prevederile actului legislativ în cauză sunt acele care constituie bazele competențelor și atribuțiilor funcționale ale autorităților administrației publice locale în cadrul oricăror raporturi juridice în care obiectul este o parte a teritoriului zonei umede.

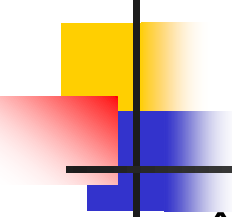

LEGE Nr. 1515 din 16.06.1993 **privind protecția mediului înconjurător**

- Este important de precizat că prevederea art. 5 alin.(1), potrivit cărei cunoștințele în domeniul protecției mediului și folosirii raționale a resurselor naturale constituie o condiție calificativă obligatorie pentru suplinirea funcțiilor de conducere în toate organele de stat, este una necesară pentru un stat care stabilește domeniul mediului ca fiind unul prioritar.
- Mai mult ca atât, se poate de afirmat că o astfel de prevedere este una care poate constitui o mândrie, prin fermitatea acesteia fiind transpus la nivel național acceptul actelor normative internaționale din domeniu.
- Astfel, stipularea art.5 alin.(2), care stabilește minimul necesar de cunoștințe în domeniul protecției mediului și folosirii raționale a resurselor naturale obligatoriu pentru persoanele cu funcții de conducere este stabilit de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, este o continuitate logică a alin.1 din același articol, cu un aspect practic bine pronunțat.

Recomandări:

- **1.** În contextul Hotărîrii Guvernului Nr. 33 din 11.01.2007.
- De elaborat mecanismul de punere în aplicare a actelor normative, prin care să fie individualizat procesul de monitorizare a implementării pentru diferite nivele ale administrației publice, întru evitarea excluderii anumitor informații utile, inclusiv drepturi sau responsabilități.
- **2.** În contextul Codului Civil Nr. 1107 din 06.06.2002.
- De elaborat un comentariu succint cu specificarea avantajelor utilizării drepturilor reale și prezentarea unor exemple relevante pentru domeniul mediului.
- **3.** În contetul Codului Penal Nr. 985 din 18.04.2002.
- a.) De majorat de cîteva ori suma sancțiunii aplicate, inclusiv, de majorat termenii privațiunii de libertate pentru infracțiunile din domeniul ecologiei.
- b.) De elaborat un mecanism de calculare a prejudiciilor aferente daunei obiectului nemijlocit, care să includă prejudiciul total cauzat, inclusiv al celui ratat sau care urmează a fi investit pentru a fi recuperat integral prejudiciul cauzat.

-
-
- **4.** În contextul Codului Contravențional Nr. 218 din 24.10.2008.
 - a.) De majorat de cîteva ori suma sancțiunii aplicate pentru contravențiile comise în domeniul ecologiei.
 - b.) De elaborat un mecanism de recompensare materială a persoanei care a informat despre comiterea contravenției sau a stopat comiterea acesteia (poate fi un procent din valoarea contravenției de la 30% pentru activitățile de informare și de la 50 % pentru cele de stopare, în acest caz beneficiile vor fi enorme, inclusiv pentru buget).
 - **5.** În contextual Legii Nr. 436 din 28.12.2006.
 - De stabilit responsabilitatea persoanelor cu funcții de răspunde și anume a primarului sau președintelui de raion privind unele activități ce tin de domeniul mediului, prin individualizarea în cadrul altor acte legislative sau normative, de preferat în acele care au obiect de reglementare administrația publică sau mediul înconjurător.

6. În contextul Legii Nr. 1515 din 16.06.1993.

- a.) Întru asigurarea continuității prevederii art. 4 alin.(1), potrivit căruia resursele naturale - solul, subsolul, apele, flora și fauna, aflate pe teritoriul republicii, precum și aerul din spațiul de deasupra acestui teritoriu constituie patrimoniul național al Republicii Moldova, de stabilit în alte acte legislative și normative individualizarea unei responsabilități relevante pentru persoanele fizice și juridice.
- b.) De inițiat procedura implementării prevederii art. 5 alin.(1), potrivit căreia cunoștințele în domeniul protecției mediului și folosirii raționale a resurselor naturale constituie o condiție calificativă obligatorie pentru suplinirea funcțiilor de conducere în toate organele de stat, iar ulterior de monitorizat acest proces.
- c.) De elaborat un mecanism pentru legislativ, în contextul articolului 6, potrivit căruia după audierea raportului anual al Guvernului privind starea mediului în republică, să fie prezentă informația privind rezultate sancționării persoanelor cu funcții de răspundere și mediatizarea acestor cazuri.
- d.) De elaborat un mecanism care să se individualizeze responsabilitatea legislativului privind aprecierea corectă a situației reale din domeniul mediului și solicitarea desfășurării activităților necesare, inclusiv, prin proceduri de identificare a deputaților responsabili de promovarea sau stoparea acestor activități.
- e.) În contextul articolelor 9. și 10 care stipulează competențele pe care le au autoritățile administrației publice ale raionului, municipiului, comunei (satului), orașului în comun cu autoritățile locale pentru mediu și pentru sănătate, de elaborat un mecanism prin care să fie precizată modalitatea de raportare și ulterior evidență sau verificarea exercitării corespunzătoare a competențelor respective exercitate în comun.
- f.) De inițiat un proces de monitorizare a implementării prevederilor articolului 89 care stipulează că încălcarea prevederilor prezentei legi atrage după sine răspunderea, după caz, civilă, administrativă sau penală, conform legislației în vigoare, inclusiv, a prevederilor articolelor 90 și 91.

Proiectul "Elaborarea Strategiei pentru zonele umede a Republicii Moldova"
finanțat de către Fondul granturilor mici Ramsar

Vă mulțumesc pentru atenție.

Cu respect,
Gabriel MĂRGINEANU

Societatea Ecologică "BIOTICA"

Nicolae Dimo str. 17/4, mun. Chisinau, 2068, Moldova, Tel.: +373 (22) 49 88 37,
www.biotica-moldova.org, [blog: margineanugabriel.blogspot.com](http://blog:margineanugabriel.blogspot.com)
Mob.069748386, 079283391